

Postrowy Zátapekec mandželskeju

Vánuu přátelí,
Váre přání ke našim 150 narozeninám nás velmi
potěšilo. Děkujeme Vám, že jste si na nás vzpomněli.
Přejeme Vám všem příjemné vánoce a do Nového roku
radost a životní spokojenost.

Dane a Emil
Zátapek

15. 12. 1997

K 75. narozeninám Dany a Emila Zátapekce bě předstwu Serbskeho Sokoła zhožopřejny list do Prahi póstalo. Džaknu wotmołwu, zwjazanu z přecemi k hodam a nowemu létu, pódla w faksimilu wozjewimy. Posłownje přeložic drje to njetrjebamy – Serb to zrozumi. Smějkoťac směmy so k formulaciji „150. narodiny“. Ale prawje wšak mataj, zhromadnje wučinja jeju staroba 150 lét.

Druhdže wo Sokole

„Wulki wliw na zdžerženje narodneho wědomja w času mjez wójnomaj měješe sokolstwo. Přenja sokolska jednota nasto w Budyšinje w léce 1920. Hač do 1930 rozrosće jich ličba na 20. Sokoljo wukonjachu nimo čelozwučowanskeho programa mjez swojimi člonami tež kubtanske džěto, wusměrjene na serbske narodne zajimy. Přewjedžechu so někotre zléty we Lužicy, ale hižo jara zahe nawjaza serbske sokolstwo styki z wukrajom, wosebje z čěskim Sokolom. W léce 1926 wobdžěli so skupina zwučowarjow na VIII. wšosokolskim zléce w Praze, wobdžělichu so na zléce w Póznanju (1929) a w Beogradže (1930) a wosebje pak na IX. wšosokolskim zléce w Praze, hdžež buchu z wulkej wutrobnosću přiječi. Sokolstwo bu zachowarka serbskeho narodneho žiwjenja a z jeho rjadow wuńdžechu najhorliwiši wojowarjo za serbsku narodnu wěc.“

(Citowane z přinoška Jaroslava Tepleho w časopisu „Česko-lužický wěstník“ čislo 12/1997, str. 75 sc.)

W PŘICHODNYM ČISLE ROZPRAWJAMY WO SOKOLSKIM TURNĚRJE W KULOWJE, SPOMINAMY NA DR. HERMANA ŠLECU SKŁADNOSTNJE JEHO 50. POSMJERTNIN A PŘEDSTAJIMY SOKOL BUDYŠIN.

Wuhódanje z čila 6/97

1 kana + da = Kanada, 2 ar + meja = armeja, 3 Rom + AN = roman, + awto + gram = awtoqram, 5 WOB + rada = wobrada, 6 ano + rak = anorak, 7 na + dawc = nadawk, 8 ano + da = anoda = karawana

Nětko tež z Pólskeje ...

Hižo wjackróc smy wo tym pisali, zo wuměnja sej Serbski Sokol swój wokolnik Sokołske Listy z wukrajnymi sokolskimi zwjazkami. Smy tež hdys a hdys wurězki z wokolnikow kanadiskeho, čěskeho abo słowjenskeho Sokoła wozjewili. Nětko smy přeni króc dostali časopis pólskeho čelozwučowanskeho zwjazka „Przewodnik Gimnastyczny SOKÓŁ“. Su jón nam z Bydgoszcza póstali, hdžež ma sydło jedne z dweju sokolkeju zwjazkow Pólskeje z mjenom „Związek Towarzystw Gimnastycznych w Polsce“. W lońšim 5. čisle Sokołskich Listow běchmy pisali wo 130lětnych stawiznach sokolstwa w Pólskej a tute wudaće přeni króc do susodneho kraja póstali. Nětko dóndže do Budyšina najnowše čislo jich přewodnika.

Mikra .

Smjeć 😊 so směš...

Trenar koparskeho mustwa wobroci so na reportera: „Spytajće prošu w druhim polisu něšto pomalšo řeči!“ – „Kak tomu?“ – „Moji hóly njemóža tak spěšnje běhać kaž wy komentujete.“

„Na, kak sym džeržal?“ praša so w kabinje wrotar swojich sobuhrajerjow. „Zaštu njedželu sy lěpši byl.“ – „Ale to tola docyla we wrotach stał njejsym.“ – „Runje tohodla.“

Šotiski trenar chwali po hrě swoje mustwo. „Sće woprawdže derje hrali. To sće sej něšto čerstweho zastužili... Tomyo, woćin wokno!“

Lěkar kaza pacientej-koparjej, pokazać módrú, zelenu, brunu barbu. „Znaju jenož žoľtu abo čerwjenu...“

SOKOŁSKE LISTY

Dr. Pětr Brězan

Za narod do boja

Wo stawiznach chorhoje Kulowskeje jednoty Sokoła

Sćěnu službneje rumnosće serbskeho kapłana Kulowskeje wosady na Cyrkwinskej č. 2 debi mjez druhim chorhoj sokolkeje jednoty w Kulowje. K njej přidruži so 5. oktobra 1997 rjana nowoposwjećena chorhoj Bratrowstwa. W tutej rumnosći zetkawa so wot léta 1993 předstwu Bratrowstwa k swojim wuradžowanjam. Wo wuskim zwisku Kulowskeje sokolkeje jednoty z Bratrowstwom pisa Alfons Wićaz w swojej knize „Serbski Sokol“ sćěhowace: „Léta 1898 založene Kulowske serbske towarstwo ‚Bratrowstwo‘ měješe w Serbach dobre mjeno. Wone bu srjedzišćo za to, zo so po dołhim prócowanju skónčnje 5. apryla 1926 Sokol w Kulowje zadomi. Jón najprjedy nawjedowaše bur Jurij Hernašt z Rachlowa, po nim pak žiwnosćer Jan Brězan ze Sulšec. Načolnistwo měješe Pawoł Mark w rukomaj. Knježeše čile sokolke žiwjenje. Wuhotowachu so rjane swjedženje, a jednota Sokoła zdoby sej ze sportowanjom, džiwdlowymi předstajenjami a koncertami w měsce nahladnosć. Wo tym zhonimy

ze ‚Sokołskich Listow‘ wot tamneho rozprawjerja, kiž dožiwi wony druhi založenski swjedžen 8. januara 1928 na wulkej žurli hosćenca ‚Němski kejžor‘ w

Kulowje, hdyž wotmě so w samsnym času tež w Braunerec hosćencu wulki wojski koncert. ‚Ale běch překwapjeny‘ pisa rozprawjer, jako do wulkeje žurle zastupich a widžach, zo su hoberske rumnosće hižo wobsadžene hač na poslednje městno. Wutroba mi wyskaše, hdyž widžach, kak swěru so tu Serbja k Sokolej džerža. Zaslůžbu na dobrym wuwiću sokolkeje jednoty měješe wosebje starosta Jurij Hernašt. Wón zrozumi, tež z pomocu towarstwa ‚Bratrowstwo‘ mnohich Serbow za sokolke zarjadowanja zahoric.“

Jurij Hernašt (1901-1945) z Rachlowa bě nahladny a nadarjeny čłowjek. Horješe so z čělom a dušu za swój narod a słowjanstwo. Jeho woblubowanosć a připóznace dokumentujetej so tež na fotach sokolke zarjadowanjow w tu- a wukraju, hdžež je stajnje w pyšnej sokolke drasće widžec. Skedžbnic bych chcył na sledowace podawki:

- Wobdžěli so 1925 na přenim a 1926 na druhim zwučowanskim kursu za načolnikow serbskich jednotow w Praze.
- Wobdžěli so w juliju 1926 z delegaciju Serbow a serbskich sokolow na VIII. wšosokolskim zléce w Praze.
- Słušeše k sokolam a spěwarjam z Lužicy, kotřiž pod dirigentom Bjarnatom Krawcom na wustajeńcy Sewjernih Čech 1927 w Mladej Boleslawje wustupichu.

- Bě člen delegacije Serbskeho Sokoła 1928 na 6. krajnym zléce Sokoła juhosłowjanskeho kralestwa w makedonskej stolicy Skopju.
- Steji w srjedźišću wobrazu wo přěnim kursu za načolnikow Sokoła wot 28.12.1928 do 6.1.1929 w Kulowje.
- Wobdžěli so jako zwučowar 1929 na 7. wšopólskim sokołskim zléce w Poznaniu.
- Bě člen delegacije Serbskeho Sokoła na přěnim Wšosokołskim zléce kralestwa Juhosłowjanskeje 1930 w Beogradze.
- Njeseše w swjedzěnském čahu na IX. wšosokołskim zléce 1932 w Praze načolnu taflu z napisom „Lužicko-srbské Sokolstvo“.

Jurij Hernašt přiswoji sej tež dobre znajomoscě pólsčiny, češćiny a serbochorwatšćiny.

Kulowska jednota Sokoła zrodzi so jako wuplód w léce 1925 w měsće přewjedzěneho Domowinskeho zléta. Na nim wobdžěli so tež sokołski zwjazk a pokaza gymnastiske sceny. To zbudži w Kulowskej młodzinje a Bratrowčanach wosebity zajim. K pěstowanju kulturneho herbstwa, rěče a spěwa přidruži so čěložwučowanje. Při tym zdobychu sej wulke zaslůžby Mikławš Wjels, Mikławš Mič, Jan Brězan a Mikławš Čórlch ze Sulšec. Mikławš Čórlch zwučowaše skupinu 20 džěci. Lokalny zjawnostny wjeršk džělawoscě Kulowskej jednoty bě 1931 na młynskej łuce w Sulšecach přewjedzeny sokołski swjedžen, na kotrymž so tež Ralbicenjo a dalše skupiny wobdžělichu. Na česć toho swjedženja zhotowi sej jednota Sokoła w Kulowje chorhoj. Po zrudnym roz-

Chorhoj Kulowskej jednoty Sokoła na Domowinskim zléce 1950 w Kulowje – w sokołskej drasće dr. Pětr Brězan.

Foto: archiv SI

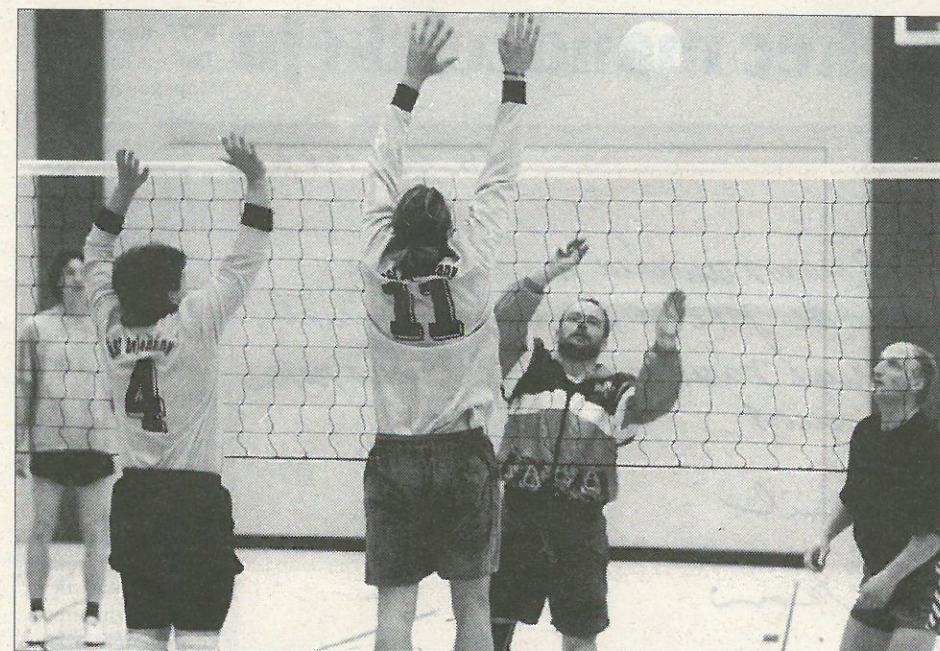
pušćenju Sokoła 1933 a zakazu Bratrowstwa 1938 chowaše chorhoj Jan Brězan ze Sulšec. Po skónčenju druheje swětoweje wójny njesechu chorhoj hišće dwójce zjawnje na zarjadowanjach: přěni króc na XI. wšosokołskim zléce wot 3. do 8. julija 1948 w Praze, hdžez ju Beno Šram w swjedzěnském čahu njeseše, druhi króc 1950 na Kulowskim zléce Domowiny. Wobraz měješe zrudobu z njewobnowjenja sokołskeho hibanja zwuraznić. W sokołskej drasće swójeho zatřěleneho wuja Jurja Hernašta dzeržeše Pětr Brězan sokołsku chorhoj. Jurij Mróz (wobaj ze Sulšec) pak serbsku chorhoj. Pozdžišo dowěri Jan Brězan chorhoj tehdyšemu Kulówskeemu kapłanej Michałej Andersej. A džensa hišće wisa wona, kaž spočatnje prajachmy, w rumnosći nětčišeho kapłana Jakubaša. Džak słuša wšěm, kotřiž mějachu zaslůžbu na wuchowanju a hladanju chorhoje Kulowskej jednoty Sokoła!

1998 je tomu...

- 75 lět, zo založichu so jednoty Serbskeho Sokoła w Bačonju, Komorowje pola Rakec, Hrodzišću, Pančicach a Ralbicach
- 70 lět, zo wobdžěli so 11čłonska delegacija Sokoła na zléce w Skopju w Makedonskej
- 70 lět, zo poswjeći so w Poršicach přěnja sokołska chorhoj
- 65 lět, zo rozpušći so Serbski Sokol
- 50 lět, zo zwučowaše na 200 serbskich młodostnych na XI. wšosokołskim zléce w Praze
- 50 lět, zo zemře dr. Herman Šleca, sobuzaložitel Sokoła
- 40 lět, zo založi so w Budyšinje ZSZ Rotacija
- 5 lět, zo so Serbski Sokol znova založi **M.K.**

Sokołski zléta 1948 w Praze. Pochod po měsće. Chorhojnik Beno Šram njese chorhoj Kulowskej jednoty. Foto: priwatne

Turněr 1997 w Radworju: Scena z hry SŠT „Bj. Krawc“ Drježdžany a Šule Čišinskeho.

Foto: M. Bulank

Dotalne turněry wo pokal Domowiny

lěto	městno turněra	ličba mustwow	dobycerske mustwo
1983	Pančicy	3	Šula Čišinskeho
1984	Ralbicy	6	SWW Budyšin
1985	Budyšin	7	„Słowjan“ Budyšin
1986	Slepo	7	Šula Ralbicy
1987	Ralbicy	8	„Słowjan“ Budyšin
1988	Budyšin	10	SWW Budyšin
1989	Budyšin	10	SRWŠ Budyšin
1990	Budyšin	9	NSLDž Budyšin
1991	Budyšin	10	SRWŠ Budyšin
1992	Budyšin	9	wjesne mustwo Worklecy
1993	Worklecy/Ralbicy	12	studenca Drježdžany/Lipsk
1994	Ralbicy/Worklecy	17	Serbski gymnazij Budyšin-šulerjo
1995	Budyšin	17	eksdwanatki Serb. gymnazija Budyšin
1996	Worklecy/Pančicy/Chróscicy	20	„Słowjan“ Budyšin
1997	Radwor	21	Delnjoserbski gymnazij Choćebuz

Serbska sokołska wubranka kiž přebywaše na Pětra a Pawoła 1996 na turněru w Ověarach blisko Mělnika. Stejo wotlěwa: M. Krawc, J. Cyž, H. Kral, B. Mjehela, M. Kupka, T. Domš, M. Cyž, P. Šolta, M. Wićaz, M. Wornar, J. Mark, J. Macka; klečo wotlěwa: M. Žur, J. Česla, T. Cyž, H. Šolta, U. Macka
Foto: J. Macka

Sokołska wubranka „starych knjezow“ do Čěskeje

Na zendženju předsydstwa Serbskeho Sokoła loni nazymu so dojednachmy na wutworjenje sokołskeje wubranki w kopancy za hrajerjow nad 35 lětami. Rozsudichmy, zo chcemy so prawje bórže wo partnerow w słowjanskim wukraju prócować. Jan Macka a Jozef Šwon wuprajštaj so zwólniwaj, zestajeć mustwo staršich serbskich koparjow.

W mjenje Sokoła napisach tež do Ověar pola Mělnika a namjetowach tamnišej TJ Sokol, zetkanje čěskich a serbskich „seniorow“ přewjesć. A hlej, wjednistwo TJ njedawno měrnju mocow pripravji. W lisce do Budyšina tež steji, zo dopominaja so Ověarjenjo rady na zetkanje ze serbskej sokołskej wubranku 1995 w Chróscicach a na wopyt delegacije Sokoła w Ověarach w léce 1996. Čěscy přeceljo namjetuja jako termin dobu po swětowych mistrstwach w Francoskej. Chcedza hru přewjesć skladnostnje poswjećenja noweho trawnika.

W kruhu Sokoła dyrbymy scasom zahajic přihoty na planowany zajězd do susodneho kraja. J. Macka a J. Šwon mataj mjeztym přenje předstawy wo zestawje mustwa. Předwidžane su wjacore přihotowanske hry. Nadrobnje informujemy wo wubranke „starych knjezow“ w přichodnym wudaću Listow a tež w SN. **Mikra**